

11. HAFTA

TİPİKLİK VE TİPİKLİĞİ ENGELLEYEN DURUMLAR

a. Kavram

Tipiklik genellikle suçun “kanuni unsuru” olarak incelenir. Fakat tipiklik suçun bir unsuru olarak değerlendirilmemelidir. Tipiklik; *fiilin kanundaki suç tanımına uygun olmasıdır*. Biçimsel kanunilik ilkesinin gereği olarak, suç tipi ceza kanununda tanımlanmış ve sınırları belirlenmiş olmalıdır. Aslında bu söylediğimiz, suçun maddi unsurunun kanunda açıkça belirlenmesi anlamına gelir. Buradan çıkardığımız sonuç; tipikliğin suçun kurucu unsuru olmadığıdır. Çünkü suçun maddi unsurunun varlığından söz edilebilmesi için, fiilin kanundaki tanıma uygun olması gerekir. Fiil kanundaki tanıma uygun değilse, zaten ortada suçun maddi unsuru yoktur.

b. Tipikliği Ortadan Kaldıran Durumlar

- SÖZDE SUÇ

Eğer somut olarak işlenen fiil herhangi bir kanuni tipe uymuyorsa, fail bir suç işlediğini ve fiilin cezalandırılabileceğini zannetse dahi ortada suç yoktur. Sözde suçun özünde failin hatası vardır. Bu hata iki biçimde ortaya çıkabilir:

Hukuki hata durumunda fail suç zannettiği bir fiili işlemekte ancak söz konusu fiil ceza kanunu tarafından cezalandırılmamakta yani kanunda suç olarak öngörülmemektedir.

Fiili hata ise, suçun asli kurucu unsurlarında yapılan hatadır. Fail bir fiilin suç olduğunu bilir ancak fiilin şartlarına ilişkin olarak hata yapar. **Eksiklik, suçun oluşumu için gerekli olan unsurlarda ortaya çıkmaktadır.**

Sözde suç durumunda fail gerçekte hukuken meşru bir fiili gerçekleştirmekte, ancak fiilin kanunda düzenlenen bir suç olduğunu düşünmektedir. Failin suç işleme iradesi dış dünyaya yansımaya rağmen, hukuk düzeni ile çatışan bir fiil ortaya çıkmamaktadır.

TCK'nın genel sisteminden hareketle, sözde suç durumunda fail cezalandırılmaz.

- İŞLENEMEZ SUÇ

Suç işlemeye karar vermiş olan kişinin, kullandığı araçların o suçu işlemeye elverişli olmaması ya da işlenmek istenen suçun maddi konusunun bulunmaması nedeniyle, suçun işlenememesi durumunda işlenemez suçtan söz edilir. **Elverişsiz bir aracın kullanılması veya maddî konunun bulunmaması halinde kanundaki tipe uygun bir fiil meydana getirmek imkânsızdır. Atipik olan fiil, hukuken korunan menfaati herhangi bir zarara veya tehlikeye maruz bırakamaz.**